

Kazimierz Badeni



Kazimierz Badeni

Kazimierz Badeni (14 X 1846 Surochów – 9 VII 1909), Honorowy Obywatel Rzeszowa od 24 IX 1895.

Należał do najwybitniejszych postaci życia politycznego autonomicznej Galicji. Był synem Władysława, hr. herbu Bończa, i Cecylii z hr. Mierów. Ukończył Gimnazjum św. Anny w Krakowie, a następnie, z tytułem doktora praw, studia na UJ. Karierę polityczną rozpoczął w delegaturze Namiestnictwa w Krakowie, potem pracował w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Wiedniu. W 1871 na 2 lata został starostą powiatowym w Żółkwi, skąd przyszedł na takie samo stanowisko do Rzeszowa, piastując je przez 6 lat do 1879.

W 1888 mianowany namiestnikiem Galicji. Cieszył się dużym prestiżem w Wiedniu. Groźbą dymisji (wraz z marszałkiem krajowym Janem Tarnowskim) wymusił na Austriakach w 1890 zgodę na sprowadzenie do Polski zwłok Adama Mickiewicza. Znacząco przyczynił się do urządzenia w 1894 wystawy krajowej we Lwowie i spowodował, że protektorat nad nią objął sam cesarz Franciszek Józef I, który przybył do Lwowa na 8 dni. Ukoronowaniem politycznej kariery B. było powołanie go na urząd premiera Austro-Węgier w l. 1895–97. W skład gabinetu powołał 2 Polaków, Leona Bilińskiego (ministra finansów) i Edwarda Rittnera (ministra dla Galicji). Jako premier dbał o interesy ludów słowiańskich. Doprowadził do zrównania praw języka czeskiego z niemieckim w administracji prowincji czeskiej. Swoich racji nie wahał się bronić orężnie, wyzywając na pojedynek postać frakcji niemieckiej Wolfa, który obraził go na forum parlamentu. W pojedynku tym B. został poważnie raniony w ramię. Po dymisji udzielonej mu przez cesarza powrócił do Galicji i osiadł w Busku, będąc nadal posłem na Sejm Krajowy. Zmarł w pociągu, wracając z kuracji w Karlsbadzie.

Jerzy Gacek
Encyklopedia Rzeszowa